

ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM PRE ŠPECIALIZAČNÝ ODBOR GERIATRIA

a) Charakteristika odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Geriatria je špecializačný odbor, ktorý sa zaoberá prevenciou, diagnostikou, liečbou a rehabilitáciou ochorení seniorov, osôb vo veku nad 65 rokov. Geriatria rešpektuje zvláštnosti chorôb vo vyššom veku, sociálnu podmienenosť a sociálne dôsledky chronických chorôb. Jej cieľom je zachovanie funkčného potenciálu seniorov, integrity ich osobnosti, dôstojnosti a kvality života na čo najvyššej úrovni.
2. Špecializačné štúdium trvá 5 rokov,
3. Špecializačné štúdium nadväzuje na vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v doktorskom študijnom programe v študijnom odbore všeobecné lekárstvo.

b) Určenie stupňa vzdelania, dĺžky a obsahu odbornej zdravotníckej praxe potrebnej na zaradenie do špecializačného štúdia v špecializačnom odbore

Podmienkou na zaradenie do špecializačného štúdia v špecializačnom odbore geriatria je absolvovanie vysokoškolského doktorského štúdia v študijnom odbore všeobecné lekárstvo (MUDr.)

c) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Rozsah teoretických vedomostí potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

A. V rámci spoločného internistického kmeňa:

1. etiológia, patogenéza, klinické obrazy, diagnostika, diferenciálna diagnostika, liečba a prevencia vnútorných chorôb,
2. indikácie, kontraindikácie, interpretácia výsledkov diagnostických a terapeutických výkonov, laboratórnych a pomocných vyšetrení vo vnútornom lekárstve,
3. diagnostické a liečebné postupy pri zlyhávaní vnútorných orgánov a systémov (napríklad srdce, pľúca, obličky, pečeň),
4. základy intenzívnej starostlivosti, monitorovanie, diagnostické a liečebné postupy pri naliehavých situáciách vo vnútornom lekárstve,
5. princípy a prax ústavnej a ambulantnej starostlivosti o chorých s vnútornými chorobami,
6. indikácie a interpretácia konziliárnych vyšetrení v internistickej praxi.

B. V rámci špecializačného odboru geriatria:

1. starnutie ako biologický proces a teória starnutia,
2. teórie starnutia,
3. epidemiológia najčastejších chorôb v starobe,
4. demografia starnutia,
5. multimorbidita,
6. zvláštnosti chorôb v starobe,

7. invalidizujúce choroby,
8. geriatrické syndrómy,
9. výživa v starobe,
10. zvláštnosti farmakoterapie v starobe,
11. najčastejšie interné choroby v starobe,
12. základy rehabilitácie starých ľudí,
13. najčastejšie duševné a neurologické poruchy v starobe,
14. geriatrické posúdenie,
15. prevencia v geriatrii,
16. domáca a ústavná starostlivosť o starých ľudí, starostlivosť o obyvateľov domovov dôchodcov,
17. organizácia sociálnej starostlivosti o starých ľudí,
18. etické problémy v starobe,
19. paliatívna starostlivosť,
20. právne predpisy vzťahujúce sa na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti,
21. výskum v geriatrii.

C. Vedomosti v súvisiacich odboroch: fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia, neurológia relevantné ku starým ľuďom a gerontopsychiatria.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Oddiel 1

Minimálny počet zdravotných výkonov

Výkony v rámci dvojročného spoločného internistického kmeňa	
Štandardná ústavná klinická prax: prijatie pacienta, anamnéza, fyzikálne vyšetrenie, opis elektrokardiografického vyšetrenia, opis röntgenologickej snímky hrudníka, interpretácia pomocných laboratórnych a konziliárnych vyšetrení a liečba, prepustenie	400 pacientov
Opis elektrokardiografického vyšetrenia (EKG)	400
Opis röntgenologickej snímky hrudníka	400
Opis röntgenologickej snímky brucha	50
Venepunkcia, zavedenie venózneho cievky	50
Infúzia a injekčná liečba	50
Odber artériovej krvi, interpretácia vyšetrení	20
Transfúzia krvi a krvných prípravkov	20
Vyšetrenie krvného náteru	20
Vyšetrenie moču a močového sedimentu	20
Punkcie telových dutín	20
Odsávanie sekrétu z dýchacích ciest, inhalačná liečba, ventilácia	20
Katetrizácia močového mechúra u muža a u ženy	20
Rektoskopia	10
Zavedenie sondy do hornej časti gastrointestinálneho traktu	8

Kardiopulmocerebrálna resuscitácia	5
------------------------------------	---

Asistencia pri výkone	Minimálny počet
Zavedenie centrálného venózneho katétra	5
Tracheálna intubácia	5
Defibrilácia, kardioverzia	5
Kardiostimulácia (dočasná, trvalá, výmena kardiostimulátora, elektródy)	5
Echokardiografia	20
Funkčné vyšetrenie kardiovaskulárneho systému (napríklad 24-hodinový záznam EKG, krvného tlaku, ergometria, „head-up tilt“ test)	20
Funkčné vyšetrenie respiračného systému: spirometria, bronchoskopia	20
Rádiodiagnostika: intervenčná rádiológia, počítačová tomografia, magnetická rezonancia, rádionuklidové vyšetrenie, pozitronová emisná tomografia	40
Ultrasonografia: abdomenu, štítnej žľazy, duplexná ultrasonografia ciev	40
Gastrointerstinálna endoskopia: ezofagoskopia, gastroskopia, kolonoskopia	20
Biopsia orgánov a tkanív	10
Pitva	3

B. V rámci odboru geriatría:		
1.	geriatrické hodnotenie sebestačnosti	20
2.	funkčné hodnotenie priebehu demencie	10
3.	test na hodnotenie depresie	10
4.	vyšetrenie pacienta s pádmi	20
5.	vyšetrenie kognitívnych funkcií	40
6.	vyšetrenie pacientov s poruchami správania	
7.	posúdenie rizikovosti pacienta	10
8.	posúdenie nutričného stavu	10
9.	stanovenie rizika dekubitov	20
10.	posúdenie záťaže opatrovateľov	10
11.	posudzovanie operačného rizika	10
12.	zavedenie permanentného katétra u muža	20
13.	zavedenie nazogastrickej sondy	20
14.	prepustí na psychiatrickom oddelení	5 pacientov
15.	prepustí na neurologickom oddelení	10 pacientov
16.	prepustí na geriatrickom oddelení	40 pacientov
17.	vyšetří na geriatrickej ambulancii	40 pacientov
18.	prepustí na oddelení dlhodobochorých	40 pacientov
19.	Urodynamické vyšetrenie	10
20.	Head-up tilt test	10

21.	denzitometria	10
22.	Iné výkony	10

B.1. Praktické skúsenosti

1. diagnostika a liečba akútnych ochorení vo vyššom veku,
2. diagnostika a liečba chronických chorôb, diagnostika a starostlivosť o pacientov s geriatrickými syndrómami, plánovanie domácej starostlivosti,
3. neurologické, rehabilitačné a gerontopsychiatrické vyšetrenie v primeranom rozsahu,
4. špecifické geriatrické výkony, medzi ktoré patria:
 - 4.1 posúdenie sebestačnosti,
 - 4.2 posúdenie kognitívnych funkcií a stupeň závažnosti ich porúch,
 - 4.3 posúdenie porúch správania starých ľudí,
 - 4.4 posúdenie mobility,
 - 4.5 posúdenie rovnováhy, funkčné vyšetrenie u pacientov s opakovanými pádmi,
 - 4.6 posúdenie výživy, príčin a závažnosti inkontinencie moču a stolice

Oddiel 2

Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína akademickým rokom podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z praktickej časti a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Začína sa spoločným internistickým kmeňom s odporúčanou dĺžkou trvania 24 mesiacov, na ktorý nadväzuje špecializačné štúdium v geriatrickej v trvaní 36 mesiacov. Špecializačné štúdium sa ukončí skúškou pred komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

Súčasťou teoretickej prípravy je účasť

- na prednáškach a seminároch školiteľov UPJŠ LF
- **na špecializačnom kurze v trvaní 2 týždne na UPJŠ LF v rámci spoločného internistického kmeňa,**
- na odborných podujatiach SLS, Slovenskej geriatrickej spoločnosti a ostatných odborných spoločností s internistickým a geriatrickým zameraním,
- samoštúdium,
- **v každom roku špecializačného štúdia na špecializačnom kurze v špecializačnom odbore geriatría organizovanom UPJŠ LF,**
- odporúčaná je aj prednášková a publikačná činnosť (hodnotí sa pozitívne)
- **na kurze: KPP – Kurz právnych predpisov v zdravotníctve** v trvaní 2 dní na UPJŠ LF

Hodnotenie vedomostí počas štúdia

Špecializačné štúdium pozostáva z praktickej časti a teoretickej časti, pričom prevažnú časť špecializačného štúdia tvorí praktická časť, ktorá v zdravotníckych povolaniach lekár a zubný lekár zahŕňa aj účasť na pohotovostných službách.

Praktickú časť špecializačného štúdia absolvuje zdravotnícky pracovník pod vedením vedúceho pracovníka príslušného pracoviska zdravotníckeho zariadenia alebo pod vedením zdravotníckeho pracovníka s príslušnou odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností (ďalej len „školiteľ“).

Počas špecializačného štúdia môže zdravotnícky pracovník vykonávať špecializované pracovné činnosti len pod odborným vedením zdravotníckeho pracovníka s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností v príslušnom špecializačnom odbore.

Počas špecializačného štúdia sa do záznamníka zdravotných výkonov a iných odborných aktivít (ďalej len „záznamník“) potvrdzuje osobná účasť zdravotníckeho pracovníka na aktivitách vymedzených v akreditovanom špecializačnom študijnom programe špecializačného odboru geriatría.

Špecializačná príprava sa ukončí špecializačnou skúškou, pozostávajúcou z týchto častí:

- obhajoba písomnej práce
- praktická časť – pacient
- písomná časť skúšky – test
- ústna skúška

Kandidát sa na skúšku písomne prihlási. K prihláške prikladá index odbornosti, záznamník výkonov, písomnú prácu, certifikáty o účasti na kongresoch a seminároch a doklady o vlastnej prednáškovej a publikačnej činnosti. Kandidát súčasne predloží Protokol o hodnotení vedomostí a zručností.

Doklady o ďalšom vzdelávaní zdravotníckeho pracovníka sú index odbornosti (ďalej len „index“) a záznamník. (2) Index a záznamník sú doklady zdravotníckeho pracovníka určené na účely zaznamenávania všetkých foriem ďalšieho vzdelávania, vydá ich vzdelávacia ustanovizeň na žiadosť uchádzača. Zdravotnícky pracovník môže mať len jeden index počas celého priebehu ďalšieho vzdelávania.

Do indexu sa zaznamenáva zaradenie do špecializačného štúdia, zmena zaradenia do špecializačného štúdia, priebeh špecializačného štúdia, skončenie špecializačného štúdia, obnovenie vedomostí a zručností zdravotníckeho pracovníka na výkon odborných pracovných činností, špecializovaných pracovných činností pri prerušení alebo nezačatí výkonu zdravotníckeho povolania.

Do záznamníka sa v chronologickom poradí zapisuje počet, frekvencia a rozsah zdravotných výkonov a iných odborných aktivít uskutočnených zdravotníckym pracovníkom v rámci špecializačného štúdia. Každý záznam potvrdí školiteľ, len ak sa zdravotné výkony uskutočnili v rozsahu uvedenom v príslušných záznamoch v zdravotnej dokumentácii, ktoré potvrdzujú

skutočné vykonanie týchto činností. Iné odborné aktivity potvrdí školiteľ na základe predloženého dokladu.

Vzdelávacia ustanovizeň môže v prípade pochybností požiadať príslušné zdravotnícke zariadenie o umožnenie overenia vykazovaných výkonov v záznamníku.

Špecializačná skúška

Podmienkou pre absolvovanie špecializačnej skúšky je absolvovanie štúdia podľa určeného a schváleného časovo-tematického plánu pre jednotlivé školiace akcie /vzdelávacie aktivity, absolvovanie určeného rozsahu praxe v predpísaných zdravotníckych zariadeniach, absolvovanie predpísaného počtu výkonov stanoveného v študijnom programe pre špecializačný odbor geriatría, absolvovanie nácviku techník komunikácie a kurzu právnych predpisov.

Lekár je pozvaný ku špecializačnej skúške po absolvovaní predpísaného špecializačného študijného programu a získaní príslušného počtu kreditov.

Špecializačná skúška sa skladá z praktickej a teoretickej časti.

Praktická časť – spracovanie kompletného chorobopisu pacienta, navrhnutie diagnostického postupu a liečby.

Teoretická časť sa skladá z písomnej a ústnej časti pre skúšobnou komisiou.

Súčasťou špecializačnej skúšky je obhajoba záverečnej práce, ktorej tému vypisuje školiteľ.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

A. Spoločný internistický kmeň v trvaní 24 mesiacov:

štandardné interné oddelenie	12 mesiacov
Jednotka intenzívnej starostlivosti	2 mesiace
príjmová ambulancia interného oddelenia alebo centrálné príjmové oddelenie nemocnice	1 mesiac
voliteľný internistický odbor (napr. vnútorné lekárstvo, gastroenterológia, geriatría, pneumológia a ftizeológia, pracovné lekárstvo)	2 mesiace
oddelenie infektológie (v rámci tohto pobytu sa oboznámi aj so základmi klinickej mikrobiológie a parazitológie)	1 mesiac
oddelenie klinickej onkológie	1 mesiac
pracovisko laboratórnej medicíny alebo pracovisko hematológie a transfúziológie a pracovisko klinickej biochémie	15 dní 15 dní
chirurgické oddelenie	2 mesiace
neurologické oddelenie	1 mesiac
oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny	1 mesiac

Uchádzač v rámci praxe vykoná predpísané činnosti a výkony, ktoré sa uvedú do záznamníka:

B. Špecializačný program v špecializačnom odbore geriatría v rozsahu 36 mesiacov:

psychiatrické oddelenie	2 mesiace
neurologické oddelenie	2 mesiace
oddelenie dermatovenerológie	15 dní
oddelenie fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie	1 mesiac
niektoré z uvedených oddelení: paliatívna medicína, hospic, ortopedické oddelenie, otorinolaryngologické oddelenie, oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny, prípadne predĺženie pobytu na niektorom z vyššie uvedených oddelení	1 mesiac a 15 dní
geriatrické pracoviská vzdelávacej ustanovizne, z toho:	29 mesiacov
na geriatrickom oddelení	6 mesiacov
na oddelení pre dlhodobu chorých	3 mesiace
v geriatrickej ambulancii	1 mesiac
pohotovostné služby v rámci geriatrických pracovísk	60

Hodnotenie študenta špecializačného štúdia

Za každý absolvovaný rok špecializačného štúdia sú poslucháčovi pridelené kredity podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 366/2005 Z. z. o kritériách a spôsobe hodnotenia sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov v znení neskorších predpisov.

Podmienkou pre súhlas na vykonanie špecializačnej skúšky je získanie príslušného počtu kreditov daného minimálnou dĺžkou štúdia v schválenom programe špecializačného odboru. Pre špecializačný študijný program v špecializačnom odbore **geriatría** v dĺžke 5 rokov, to je **250 kreditov**. (50 kreditov/1 rok špecializačného štúdia)